



המשך דבר העורך

לא לחינם תיקן יעקב את תפילת ערבית, הנאמרת בלילה. יעקב נאבק מול ה"חושך" כמעט כל ימיו, ובכל סיטואציה חשוכה וקשה הוא האיר את דרכו באמצעות התפילה. נתבונן בנקודה אחת מתוך תפילתו של יעקב אבינו, עת הוא היה בדרכו לפגוש את עשיו: **"כִּי בְּמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׂנִי מִחֲנוּת... הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֶשָׂו כִּי יֵרָא אֵלַי אֶתוֹ" (בראשית ל"ב, י"א-י"ב).** מה כוונת יעקב במילים **"כִּי בְּמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה"**? רש"י מביא שני פירושים: א. **"לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה אלא מקלי לבדו"**. ב. **"ומדרש אגדה: נתן מקלו בירדן ונבקע הירדן"**.

תרגום אונקלוס מתרגם: **"כִּי בְּמִקְלִי" - יחידי**. ובדרך רמז **"במקלי"** גימטריה = **יעקב**. יעקב מזכיר בתפילתו שהוא היה יחידי בשעה שהוא ברח מבית אביו. גם במאבק של יעקב מול שרו של עשו התורה מדגישה: **"וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדוֹ"**. מה עומק העניין? כפי שהזכרנו שכאשר אדם נמצא לבדו אל מול הסכנה, אזי ההשפעה של תפילתו באותה שעה היא עצומה.

דוד המלך היה מתפלל: **"פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי"** (תהלים כ"ה). לפעמים אדם נמצא יחיד בצרתו, הוא נואש מלקבל עזרה, ודווקא מחמת שנסגרו לפניו כל הדלתות והחלונות והאור רחק מאתו, דווקא זו היא הסיבה שהישועה תבוא במהרה ותפלתו עולה על זו של אחרים.

זו אולי כוונת יעקב באמרו **"כִּי בְּמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה"**. הייתי לבד, ובגלל שהייתי לבדי נשענתי לחלוטין על בורא עולם, ובזכות זה שמע השם את תפילתי.

ומיעקב אלינו: אם גם אנו נתפלל אל השם מתוך תחושה של **"יחידי"**, שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, אזי תפילותינו תתקבלנה.



וַיִּשְׁלַח - תזכר ענייני הפרשה

- א. יעקב מתכוון לפגישה עם עשו, ע"י דורון, תפילה, ומלחמה.
- ב. יעקב מעביר את בני משפחתו ורכושו בנהר יַבֵּק.
- ג. יעקב נאבק עם מלאך (שרו של עשו) ומנצח, המלאך מבשרו שִׁיקְרָא בשם **"ישראל"**, וַיִּתְּקֵם כָּף יִרְדְּ יַעֲקֹב וַיִּסּוּר אֲכִילַת גִּיד הַנֶּשֶׁה (לב ד-לג).
- ד. יעקב נפגש עם עשו, ואח"כ עשו שב לארץ אדום ויעקב מגיע לשכם, קונה שדה, ומציב מזבח לה' (לג).
- ה. מעשה שכם עם דינה בת יעקב (לד).
- ו. קורות יעקב מיציאתו משכם עד בואו לאביו בחברון (לה):
 - א. בני יעקב נטהרו ממלחמת שכם, ובבית אל בנה מזבח.
 - ב. מות דבורה מינקת רבקה (ובזה נרמזת פטירת רבקה).
 - ג. ה' קורא ליעקב בשם **"ישראל"** ומבטיח לו את א"י.
 - ד. פטירת רחל בעת לידת בנימין וקבורתה בדרך לבית לחם.
 - ה. חטאו של ראובן, וַיִּהְיוּ בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עֶשְׂרִי.
 - ו. פטירתו של יצחק אבינו וקבורתו במערת המכפלה.
 - ז. תולדות עשו ומשפחתו, רשימת נשיאי ארץ אדום ומלכיה ושל משפחת שְׁעִיר (פרק לו).

דבר העורך

פרשת השבוע פותחת במפגש הדרמטי בין יעקב ועשו, ומפרטת לפרטים את ההכנות למפגש, ואת הכוח העצום שמגיע עשו. כל מטרת המפגש של עשו וחילולו היתה אחת להרוג את יעקב וכל משפחתו, ולנקום בו על הבכורה והברכות. כאשר הגיע הבשורה הקשה לאוזניו של יעקב - הוא הכין את עצמו כפי שאומר רש"י: התקין עצמו לשלשה דברים, לדורון, לתפילה, ולמלחמה.

כל יהודי יודע שהתורה אינה ספר היסטוריה ולא אוסף מפגשים מרתקים, ובין דפיה נכנס רק מה שיש בו תוכן רוחני ומוסר השכל לדורות. אם כן מה כל כך מיוחד במפגש של יעקב ועשו - עד כדי שהוא זכה להיחקק בספר התורה לנצח נצחים? איזו עבודת ה' אנו אמורים ללמוד מהמפגש? זוהי חובת ההשתדלות, בבחינת **"מעשה אבות סימן לבנים"**. ומכאן אנו למדים יסוד גדול: כאשר נקלע אדם לבעיה או צרה חלילה, אל לו להתחמק מהבעיה באמצעות המילים הכבירות **"יהיה טוב"**... ה' יעזור... הכל מלמעלה... אל לו לטמון את ראשו באדמה ולסמוך על הנס ולצפות שמלאכי עליון יגוננו עליו ויעשו עבורו את העבודה, אלא גם אם זכויותיו רבות - ואפילו אם קוראים לו יעקב אבינו, עליו להתאמץ כפי שידו משגת ולעשות את כל התחבולות כדי לצאת מהצרה, ולמזער את הסכנה עד כמה שיוכל. ורק כאשר כלו כל הקיצים ואין לאדם שום דרך התגוננות, אזי יסמוך על הנס.

כאן המקום לציין ולזכור ולסנן נקודת מחשבה מאוד עמוקה ועקומה, אשר היצר מפיל בה רבים ונכבדים: פעמים רבות האדם מתלבש באצטלא של **"בעל ביטחון"** אשר סומך על ה' שיעשה לו נס, אך בעצם לא מדובר בבעל ביטחון - אלא בעצלן אשר אין לו כוח להשקיע אנרגיה ולהתאמץ קצת. אלא שאותו עצלן לא אוהב להגיד על עצמו **"אני עצלן"**. יותר נעים לו לומר שהוא **"בעל ביטחון"**, הסומך על א-לוקיו שיהיה טוב. לכן חובה על האדם לבחון את עצמו בכל פעם האם הביטחון שלו הוא אמיתי - מתוך התבטלות לה' ואמונה שהכל מלמעלה **"הן לטוב והן למוטב"**, או שמא מחמת שהוא מתעצל לפעול - הוא עוטה על עצמו את הכיסוי שנקרא **"ביטחון"**. מי שיש לו מינוס בבנק או חור בארנק או שהתפוצץ בביתו צינור ענק, אין ספק שהוא יפעל במרץ לסדר את התקלה, ולא יעצום עיניו - ויבטח בה' שיהיה בסדר. מתי היצר מטלטל ומבלבל את האדם? ברוחניות. בזמן שמתגלית תקלה בחינוך הילדים או בזיווגים או כאשר יש בעיה בנושא שלום בית, או אז יצר הרע בא לאדם ולוחש לו: אל תשפיל את עצמך וכבודך ואל תעשה עסק מהבעיה. תאמין שהכל מלמעלה... תתחזק בביטחון ותבטח בה' שיהיה טוב, ותן לזמן לעשות את שלו. אבל דא עקא כשאדם מתעורר אז כבר הוא מבין שכבר מאוחר ולא ניתן לתקן.

יעקב אבינו מלמדנו שחץ ממה שעל האדם לפעול במישור ההשתדלות ולנסות למזער ולמנוע את הסכנה עד כמה שידו משגת, עליו לפעול במישור נוסף ולעמוד בתפילה לפני הבורא ולעורר זכות אבות, ולבקש מה' שיושיעו ויצילו. שהרי התפילה של יהודי זהו הבסיס והכוח לשודד את מערכות הטבע, ובכוחה לחולל את הניסים הכי גדולים ולהינצל מהמצבים הכי סבוכים וקשים.

מספר פעמים התורה מספרת שיעקב אבינו התפלל. המכנה המשותף בין התפילות המוזכרות הוא שהן נאמרו בעת מאבק ובשעת צרה. וכוחה של תפילה בעת צרה ומצוקה הוא עצום!



לקט מאמרים מתוך "אלקטה באמרים":

- * "כל שבט ושבט נולדה תאומתו עמו... תאומה יתרה נולדה עם בנימין" (בראשית רבה פ"ב, ח).
- * "בן אוני" - אמו קראתו 'בן אוני', ורצתה לומר בן אבלי... ואביו עשה בן אוני, כוחי... ולכן קרא אותו בנימין, בן הכח או בן החוזק. כי הימין בו הגבורה וההצלחה" (רמב"ן בראשית ל"ה, ח).
- * "ורק לעת זקנותו שינה יעקב את שם בנימין מהשם שקראה לו אמו, דאז הוא היה נשען עליו ונעזר בו (פענח רזא בראשית ל"ה, ח).
- * כתוב בתורה שבנימין נולד בפדן ארם למרות שהוא לא נולד שם. שתפילת "יוסף ה' לי בן" היתה שם (חזקוני ל"ה, כ"ו).
- * "שבעה לא שלט בהן רימה ותולעה... ובנימין בן יעקב" (בבא בתרא י"ז). "ארבעה מתו בעטיו של נחש, ואלו הן: בנימין בן יעקב". (בבא בתרא י"ז). ובספורנו דברים (ל"ג, י"ב) כתב שלכן הוא נקרא ידיד ה' כיוון שמת בעטיו של נחש.
- * "וה' לו לבדו נתכנו עלילות" שמתה רחל בדרך בתחילת בואם בארץ. כי בזכותה לא מתה בחוצה לארץ, ובזכותו - של יעקב) לא ישב בארץ עם שתי אחיות, והיא (רחל) היתה הנישאת באיסור האחוה. ונראה שהתעברה מבנימין קודם בואם בשכם, ולא נגע בה בארץ כלל, מפני העניין שהזכרנו" (רמב"ן ויקרא י"ח, כ"ה).
- * "בצאת נפשה (של רחל) החזירו את נפשה בצעקות וגעיות קול בכיה. ואחר כך חזרה ומתה ממש" (פענח רזא ל"ה, ח).
- * נחלקו הרמב"ם והטור אס צריך לכבד אב ואם רשעים, ומכל מקום לכולי עלמא אסור לצערם ולזלזל בהם. זו הסיבה שנענשה רחל למרות שהתכוונה להפריש אביה מעבודה זרה, כפי שמובא בזוהר (מדבר קדמות (לחיד"א) כ', ד).
- * "ראיתי ב'עדן ציון' שחברו חכם אחד מארץ ישראל, שהביא בשם ספר מסעות בנימין, כי יעקב אבינו עשה המצבה (על קבר רחל) מ"ב אבנים, למנין י"ב בני יעקב. ועליה כיפה בנויה על ד' עמודים" (אגרות משה י"ד חלק ד' סי' נ"ז אות ג).
- * "בנימין אחיו בן אמו, מאי בן אמו, דדיוקניה דאמו (הדיוקן של אמו) היה בו, והיה דומה דיוקניה לדיוקנה דרחל" (דיוקנו דומה לדיוקן של רחל) (זוהר פרשת מקץ ר"ב, ע"ב).
- * מצבת רחל - "כל אחד מהבנים שם אבן על אבן, זו למעלה מזו. ואבן יעקב מעל כולן" (מדרש לקח טוב ל"ה, ס).
- * ולמה מתה רחל תחילה (לפני לאה), שדיברה בפני אחותה, כשקרא להן יעקב לשדה בבית לבן (בראשית רבה ע"ד, ד). והנה יש נידון האם מחויב אדם לכבד את אחותו הגדולה? תשובה, לא ידעתי איך עלה על דעתך להוסיף על המצוות דאורייתא ודרבנן דבר שלא הוזכר בש"ס. ואולי שאלתך מה שמובא במדרש (פרשת ויצא) למה מתה רחל תחילה, מפני שדיברה בפני אחותה. אים משום זה אי אפשר, כי הנה מלבד שאין למדין הלכה מדברי אגדה, בלאו הכי אין ללמוד ממדרש זה שאין זה נכנס כלל בחיוב כבוד, רק שהוא ביזוי לדבר בפני הגדול ממנו, אפילו אם אינו קרוב כלל (ש"ת שבות יעקב א', ע"ו).
- * יעקב קבר את רחל בדרך אפרת ולא הכניס אותה לעיר, כיוון שהוא לא רצה לגור בעיר ההיא. וחשב שגם אם יקנה שם חלקת קבר, כשהוא ילך משם יגזלו אותה ויחרשו אותה (מושב זקנים מבעלי התוספות ל"ה, י"ט).
- * יעקב רצה לשלוח אנשים לעשו, ואף אחד לא רצה ללכת מפחד לכן שלח 4000 מלאכי השרת (ילקוט שמעוני רמז ק"ל, בראשית רבה ע"ה, י).
- * המלאכים ששלח יעקב אבינו לעשו היו מיכאל, גבריאל ורפאל (נעם אלימלך פרשת וישלח בשם המדרש).

"ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו" (ל"ג, ז) - הקשר בין יוסף לרבי יוחנן

הגמרא (בבא מציעא פד.) מפליגה בתיאור יופיו של רבי יוחנן. ובגמרא (ברכות ה:) מסופר שכשרבי אליעזר חלה, בא רבי יוחנן לבקרו וראה שהוא שוכב בבית אפל. גילה רבי יוחנן את זרועו, ומהבוהק שלו הואר כל החדר.

ובדף כ. מספרת הגמרא, שרבי יוחנן רגיל היה לשבת בשערי הטבילה, באמרו שכאשר ישובו בנות ישראל מהטבילה, יסתכלו בו וייוולדו להם בנים יפים כמותו. שאלוהו חכמים: וכי אינך חושש מעין הרע? אמר להם 'אני מזרעו של יוסף, שלא שולטת בהם עין הרע', שנאמר (בראשית מ"ט, כ"ב): 'בִּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵינִי'. אמנם כל עם ישראל נחשבים משבט יוסף, שנאמר (תהלים פ, ב) 'נִהְיָ כְּצֶאֱן יוֹסֵף', אבל בוודאי רבי יוחנן התכוון שהוא מזרעו של יוסף. ומניין ידע זאת? אומרים מפרשי זוהר: רבי יוחנן היה קשור בשורשו של יוסף. ורמז לדבר אומרת הגמרא (גיטין ל"ד): 'שמו יוסף וקוראים לו יוחנן, יוחנן וקוראים לו יוסף'. מה הקשר והשייכות בין שני השמות הללו? אלא שרבי יוחנן קשור בשורשו ליוסף, ולכן קראו ליוחנן גם בשם יוסף. ורבותינו עושים השוואה בין יוסף לרבי יוחנן: יוסף היה מלך במצרים 80 שנה - רבי יוחנן היה ראש ישיבה 80 שנה. אצל יוסף כתוב (ל"ט, ו) 'וַיְהִי יוֹסֵף יָפֶה תֶּאֱרֹךְ וַיְהִי מְרֻאָה'. אצל יוסף נאמר (מ"ט, כ"ב) 'בָּנוֹת צִעְדָה עָלָי שׁוֹר' להביט בו - וכאמור ר' יוחנן ניצב בשערי טבילה שיביטו בו הנשים. ומובא בזוהר כי ליוסף הצדיק היו אמורים להיות 12 ילדים. כאשר יוסף מביא לפני יעקב אביו את שני בניו, מנשה ואפרים, כדי להתברך מפיו, שואל אותו יעקב: (מ"ה, ח) 'מִי אֵלֶּה?' אמר לו יוסף (ט): 'בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹקִים בְּזֵה', 'בְּזֵה' - היו צריכים להיות לי 12 בנים כמנין ז'ה', אבל נותרו מנשה ואפרים. ומובא בגמרא (שם ברכות ה:), שלרבי יוחנן מתו עשרה ילדים, וכשבא לנחם אבלים היה מראה להם את העצם של ילדו העשירי שמת. זה שאמר רבי יוחנן 'אנא מזרעא דיוסף קא אתינא' - אני באתי מזרע יוסף.

"ואחר נגש יוסף ורחל" (ל"ג, ז) - שכרו של יוסף

מה שמעניין את עשו הרשע במפגש עם יעקב, אלו רחל ולא - הנשים אשר כולם דיברו שהוא ויעקב עתידים לשאת. ביותר עניינה אותו רחל, שעליה אמרו שהיא יפת תואר.

המפרשים אומרים שעשו המתין שיעקב יישא את לאה, כדי שרחל תיפול בחלקו. ואכן הכתוב מעיד (ל"ג, ה): 'וַיֵּשְׂא אֶת עֵשָׂו וַיָּרָא אֶת הַנָּשִׁים וְאֵת הַיָּלָדִים' - קודם כל הנשים. יוסף, שהיה באותה שעה ילד בן שש, עמד לפני אמו, כדי להסתירה מפניו של עשו הרשע. עד כמה יכול ילד בן שש להסתיר את אמו? לכאורה אין לו סיכוי, גם אם יעמוד על קצות אצבעותיו, הוא יגיע מקסימום אל הכתף שלה... אז מדוע הוא עומד? אומר המדרש (בראשית רבה ע"ח, י): "אמר יוסף: הרשע הזה עינו רמה, שלא יתלה עיניו ויביט את אמי. וגבהה קומתו וכסה אותה" - הקב"ה הגביה את יוסף הקטן והרזה, ועשאו גבוה וגדול, עד שכיסה את אמו והסתירה מעינו של הרשע!

מה קיבל יוסף בשכר זה? הוא זכה לכך שעין רעה אינה יכולה לשלוט בו ובזרעו, כמו שנאמר בברכת יעקב ליוסף (מ"ט, כ"ב): 'בִּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵינִי', ופרש רש"י: "שלא ישלוט בזרעו עין הרע". אמר לו הקב"ה ליוסף: אתה התאמצת אף על פי שאין לך שום סיכוי. אתה נלחמת אפילו שאתה קטן - חייך שבכל מקום שתלך תמצא חן בעיני אנשים. 'בן פורת יוסף' משמעותו בן חן. בכל מקום שאתה הולך, כלם ירצו להיות אתך בקשר ויאהבו אותך, ולא זו בלבד, אלא שלא תשלוט בך עין הרע. עין הרע היא דבר שמזיק והורג בלי רחמים, אך בזרעו של יוסף עד סוף כל הדורות אין עין רעה שולטת. בזכות מה? בזכות אותו מעשה שבו התאמץ מעל ומעבר לכוחותיו כדי למנוע את עינו הרעה של עשו מרחל.

[שש באמרתך]

שמעה אותה השדכנית ואמרה: "אני שומעת, אבל תזכרי שאת חלפו כמה ימים, והנה מקבלת אותה שדכנית שיחת טלפון מראש ישיבה.

הוא מספר כי בישיבתו לומד בחור מיוחד בכל קנה מידה, שסובל מבעיה רפואית קלה. אותו בחור מתעקש שאינו רוצה להתחתן עם בחורה רגילה, כי הוא לא רוצה שמי שתחתן אתו תרגיש שעשתה לו טובה שלקחה אותו...

הוא מעוניין במישהי שבעצמה מתמודדת עם בעיה רפואית. השדכנית נזכרה מיד באותה בת, והציעה אותה, כשהיא מציינת כי יש לה בעיה רפואית, ומלבד זאת אביה נפטר ואמה אינה בריאה בנפשה.

ראש הישיבה בדק וברר ביחד עם הורי הבחור, והם החליטו לגשת להצעה.

הפגישה הראשונה היתה טובה, וכמוה גם הפגישה השנייה והשלישית. העסק התקדם במהירות, והבחורה נכנסה ללחץ איום ונורא; היה ברור לה כי כאשר יכירו הבחור והוריו את אמה, הם יברחו כל עוד נפשם בם מן השידוך הזה...

בשלב זה הורי הבחור בקשו לפגוש את הבחורה. הפגישה היתה מצויינת, וכשחזרה הבחורה והתקשרה לשדכנית, היתה מבוהלת עוד יותר: המשפחה שלו מצויינת ממש, ההורים נפלאים, מה פתאום שירצו אותי?? כעת הם רוצים להיפגש עם אמא שלה... לא היה לה ספק כי אם ישמעו את אמא שלה צועקת, הם לא יסכימו בשום אופן לארס עמה את הבן המובחר שלהם... השדכנית הרגיעה אותה שהם יודעים שאמה חולה, ויעצה לה לתת לאם כדור הרגעה לפני בואם. אין כאן שקר, משום שהם יודעים על הבעיה הרפואית ויודעים שהאם מטופלת בכדורים. הבחורה קראה לחברותיה, הן ניקו את הבית והכינו אותו כראוי...

הביקור עצמו עבר בחסדי ה' על מי מנוחות, הורי הבחור ואף הבחור עצמו התרשמו מן הפשטות של האמא שמסתפקת במועט, והאמא החולה דוקא נשאה חן בעיניהם. תוך זמן קצר חגגו את ה'ווארט'. והשמחה היתה גדולה מאוד, אולם הבחורה עדיין דאגה: נכון שצלחה את הבעיה הרפואית והבעיה של אמה, אבל מה תעשה בעניין הכסף?...

והנה, שלושה ימים מאוחר יותר התקשר אל אותה שדכנית גביר גדול, חסיד וז'ניץ. הוא סיפר כי הוא עומד לחתן את בתו, ומנהגו תמיד בכל פעם שהוא מחתן בן או בת, לשכור שני אולמות - באולם אחד הוא עורך את החתונה שלו, ואת האולם השני הוא תורם לנזקקים. כעת התקשר לשאול, אולי ידוע לה במקרה על כלה יתומה שזקוקה לעזרה? השדכנית ההמומה סיפרה לו מיד על השידוך המופלא שנסגר שלושה ימים קודם לכן, והגביר התרגש ובו במקום הבטיח: "לא רק חתונה אתן לה, אלא הכל בכל מכל כל". הוא שילם על אירוסין, על מתנות לחתן, קנה לכלה בגדים ונדונה, שילם על שמלת כלה, תזמורת, צלם, וכמובן - אולם וכל הסעודה, מתוך דאגה לכל פרט שיהיה באופן המושלם ביותר.

הזוג המאושר כבר זכה לחבק שני ילדים, ואותה בחורה, אשר כיום היא כבר אם - אינה מפסיקה לחזור ולומר: "ואני עוד חשבתי שאני לבד"...

אין אצל יהודי מצב של "יותר יעקב לבד". השטן אוהב לייאש, להראות לנו כאילו אנו לבד ואין לנו שום סיכוי להצלחה, אך צריך לדעת שזו בדיקת מלחמת השטן - להראות לנו אבק עד השמים. אם מחכים ובוטחים בישועת ה', רואים בחוש שהאבק הולך ושוקע, ותחתיו מגיע אור הישועה! [שש באמרתך]

"וְיִוְתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר" (ל"ב, כ"ה) - יְהוּדֵי אֵף פַּעַם לֹא לְבָדּוּ - סִיפּוּר

יעקב אבינו ע"ה מוצא את עצמו לבדו מול שרו של עֵשָׂו - השטן, אין איש שיכול לעזור לו.

חז"ל במדרש מסבירים, ש'וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר' לא היה מאבק קטן. היה זה מאבק גורלי שתוצאותיו השפיעו לדורות. במאבק זה ניסה השטן בכל כוחו לבלבל את יעקב ולהורידו מבחינה רוחנית, אך יעקב הצליח שלא להתבלבל. יעקב אבינו יכול היה לשאול: ריבונו של עולם, מדוע עשית לי זאת? מדוע הבאת לי את השטן? מה יהיה? אולם דווקא במלחמה הזו, בזכות המאמץ המיוחד שהתאמץ בכל כוחו - זכה להצמיח את שבט לוי, משרתי ה', אותם יחידים סגולה שנשארים בקדושתם ומחזיקים את כלל ישראל בכל הדורות.

המאבק עם שרו של עֵשָׂו - סמאל, היה קשה מנשוא. ה'כלי יקר' כותב, ששמו נקרא ס"מ משום שהוא מסמא את עיני האדם. 'וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ' - הוא ממלא אבק עד השמים ואינו נותן לראות כלום. האדם שמולו מוצא את עצמו מבובל ומבוהל: מה קורה פה? מה יהיה? נראה לו כי העולם עומד להיחרב. באותם רגעי בלבול ומבוכה קשים של אבק שממלא את כל אופק הראיה, צריך האדם לזכור כי מדובר במצב זמני, ואם יחכה בסבלנות עד הבוקר, יוכל לראות שהאבק שוקע והעולם מתבהר.



רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל נוהג היה לומר, שכאשר אדם יתבונן במרחק מה על כל חייו, הוא ייווכח לראות כי תשעים וחמישה אחוזים מן הבעיות שהיו לו - נפתרו כעבור זמן.

בשעת הבעיה נראה לו כאילו העולם נחרב, אך חולף זמן - ודברים מסתדרים. זה כוחו של השטן. הוא מגדיל את האבק עד לשמים ומסמא את העיניים, האדם מתייאש ונופל.

תפקידו של האדם הוא להחזיק מעמד גם ברגעים הללו ולזכור שה' אתנו, ואז יצליח.

את הסיפור הבא סיפרה שדכנית ידועה מבני ברק: לפני תקופה הגיעה אליה בחורה בת עשרים וחצי מסמינר 'אור החיים', ופרצה בבכי: "אני לא אתחתן לעולם". "למה את אומרת כך?" מחתה בה, "הרי את בת של ה'! האם מעלה את על דעתך שה' שכח אותך? את חושבת שהוא ידע לתת לך אוכל, עיניים, שכל, רגליים וידיים שתוכלי להזיז - ורק שידוך הוא לא מסוגל לתת לך?"... אך הבחורה השיבה: "אם אספר לך את הבעיות שיש לי, גם את תסכימי שאין לי סיכוי".

והבחורה החלה לספר: ראשית היא סובלת מסכרת נעורים, ומי ירצה בחורה חולה? הבעיה השניה - אביה נפטר, ואמה - חולת נפש מוצהרת שמתפרצת ולא שולטת בעצמה, וכמובן שאינה מתפקדת. מי ירצה להכניס את בנו למשפחה הרוסה כזו? אם לא די בכך - יש לה גם בעיה שלישית: אין לה כסף, אפילו לצרכי עצמה - לקנות נעליים ובגדים. כדי לממן את שכר הלימודים שלה, היא עובדת בניקיון ובמשק בית, ולחתונה אין לה אפשרות להביא כלום...



וְהָיָה הַמַּחְנֶה הַנֶּשֶׁאֶר לְפָלִיטָה... (ל"ב, ט)

וברש"י: התקין עצמו לשלושה דברים לדורו, לתפילה, ולמלחמה.

את המעשה הבא על כוחה של תפילה, סיפר לנו הרה"ג רבי יצחק שבדרון, בנו של הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: "הטלת 'עוצר' בתוקפה שקדמה למלחמת השחרור היתה מעשה של יום ביומו ומי שהיה נתפס כשהוא מהלך ברחוב בשעת העוצר, הכניס את עצמו לסכנה גדולה, שהגיעה לפעמים עד כדי פיקוח נפש.

פעם אחת בעת העוצר, ואני הייתי עדין ילד קטן, התעוררתי בבוקר, וכדרכו של ילד פתחתי את החלונות כדי להביט בטנקים שסבבו ברחובות. כשראה אבי בכך, צבט בלחיי ואמר לי כדברים האלה: "כיוון שהתעוררת כל כך מקודם אני רוצה שתלך לבית הכנסת הגר"א שם עומדים כעת עשרות איש בתפילת ותיקין, ותביא להם מזונות ושתיית קפה".

גם אני, כילד, ידעתי את הסכנה הכרוכה ביציאה לרחוב בשעת העוצר, ושאלתי את אבא האם אינו חושש מכך. ואבא השיב לי, כשבת צחוק

על שפתי, "אני אתפלל עליך, אל תדאג".

מה שרבי שלום כנראה, לא ידע שהחיללים הבריטים שהיו ממונים על שמירת העוצר הסתתרו מתחת

לחלונות ביתו, וכשאך יצא הילד את הבית,

קפצו אלה ממחבואם

וציוו עליו להרים את הידיים... יצחקל'ה הקטן ממשיך ללכת כאילו לא ארע דבר. והחיללים בעקבותיו עם רובים... כך כברת דרך ארוכה למדי עד בית הכנסת הגר"א, ומאחר שלהיכנס לבית הכנסת היה אסור להם, על פי חוק מיהרתי לחדור פנימה ונעלמתי מעיניהם. מבעד לחלונות הוא מבחין שהחיללים ממתינים לו בחוץ, ולבו נוקש... אבל כיון שאבא הבטיח שיתפללו עליו, יצא הילד את בית הכנסת והחל לצעוד לכיוון הבית. מפקד הפלוגה הבריטית התקדם לעבר הילד, וכדי להוכיח לו שהחוצפה שלו נגד החיללים עברה כל גבול, הרים את רגלו - עם הנעל הצבאית הכבדה - כדי לבעוט בו בעצמה. והנה אך הרים את הרגל מעד הקצין והתגלגל כמה פעמים, ללא שהייתה סיבה הגיונית לכך. "אני המשכתי ללכת בנחת, והחיללים כבר לא העזו לפגוע בי, כי אבא התפלל".

[הרה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א - הגדה של פסח חשוכי חמד]



אלא הוא היה בדרך להילחם, ואם כן מדוע נחשב שניצח גם את עֲשׂוֹ !?

וביאר: כיוון שיעקב אבינו ניצח את שרו של עֲשׂוֹ, ממילא הוא כבר ניצח כאן את עֲשׂוֹ, מפני שכל מה שקורה כאן בעולם הזה הוא תולדה מלמעלה, שעיקר המלחמה היתה בשמים, אם הקדושה של יעקב תנצח את הסטרא אחרא שזה עֲשׂוֹ.

וכיוון שיעקב אבינו ניצח את שרו של עֲשׂוֹ, ממילא הוא כבר ניצח את עֲשׂוֹ.

והמגיד רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מספר על איש שהיה עומד בכניסה לירושלים מתחת לרמזור. הוא היה מביט על צבעי הרמזור, ועל פי זה מסמן לכל הרכבים מתי לעצור ומתי להמשיך, והיה בטוח שבזכותו יודעים הרכבים מתי לנסוע.

פעם אחת קם מאוחר ולא הגיע לעבודתו, ודאג עד מאוד כי בטח יש כבר הרבה תאונות... וזה משל לחיים.

בעולם הזה אנשים חושבים שהם מסדרים את העניינים שלהם ושל אחרים, אבל האמת היא שהכל זה כפי מה שכבר נגזר מלמעלה, וזה מה שקובע.

והגר"ז זצ"ל אמר בזמן הניסים והניצחון שהיו בזמן המלחמה בשחרור ירושלים, שזה לא מכוח החיילים והצבא, אלא בכוח התפילות של רבי שלמה בלוך זצ"ל, מתלמידי ה'חפץ חיים', והגר"ז זצ"ל, שזה היה הכח והזכות לנצח במלחמה, וכדברי חז"ל: כשהקול קול יעקב - אין הידיים ידי עֲשׂוֹ שולטות.

וה'חפץ חיים' המשיל משל, לאדם שנגזר עליו מיתה והלה הלך לשחד את התליין שלא יתלה אותו... והרי לא יעזור לו כלום כמה שישחד אותו, משום שלא הוא קובע את גזר הדין, אלא רק מבצע את גזר הדין.

והנמשל לאדם שאם יש לו איזה צרה חס ושלוש והוא זקוק לישועה, שיפנה רק להקב"ה, שהכל זה כפי שנגזר מלמעלה וע"י זה הוא יזכה לישועה.

[דברי השירה]

בברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמָה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג' בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן ינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: האוהב (דייץ) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.



להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומבר (יוצר תמונות AI). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: גימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרן בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה רחל בת נוארה: רות בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יעל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: נדאלה בת עפרה מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה מיר בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סהר בת שהאין

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

"וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֶר עוֹד שְׂמִיךְ בִּי אִם יִשְׂרָאֵל בִּי שְׂרִיף עִם אֱלֹקִים וְעִם אֲנָשִׁים

וַתֹּכַל" (ל"ב, כ"ט) - תפנה ישירות לשמים - סיפור

וברש"י: 'ועם אנשים' - עֲשׂוֹ ולבן.

הקשה הגר"ז מבריסק זצ"ל: בשלמא עם לבן - כבר נלחם עמו יעקב אבינו וניצחו, אך את המלחמה עם עֲשׂוֹ - עדיין לא נלחם,